

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 „ — „

Helyben házhöz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.
Negyedévre . . . 3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, június 28.

Királyi kézirattal.

Másfél héttel ezelőtt nagy megnyugvással vette tudomásul az ország közvéleménye, hogy a képviselőház saját elhatározásából elnapolta az őszig üléseit s egyúttal felhatalmazta az elnökséget, hogy szükség esetében összehívassa a t. Házát. Ismételjük, megnyugvással fogadta a közvélemény, mert hisz a parlament úgy sem fejtett ki bokros tevékenységet, ellenben annál gyakrabban töltötte idejét felesleges jelenetek, hirhedt botrányok rendezésével.

Különbösen is az utóbbi években a parlamentarizmus alaposan lejárt magát. A kormányzat, úgy ahogy, hol rosszul, hol még rosszabbul, megy magától is; a jelentkező bajokon és visszaéléseken pedig a parlamentarizmus gépezete sem képes segíteni. Lassankint az a meggyőződés kezd megérlelődni a közönségnél, hogy drága és felesleges dolog, vagy éppen akadály az egész parlament, legalább úgy, amint ma van, az olyan, mint a miénk ma, vagy az osztrák. Amilyen osztatlan lelkesedéssel és reményteljes bizalommal fogadták minden országban, a lakosság minden rétegében az alkotmányosság hajnalán a parlamentarizmust, olyan közönyvel fordulnak ma el tőle, különösen olyan országokban, ahol a liberalizmus meghamisította az igazi népképviselést.

Nincs mit csudálkozni rajta, hogy míg a képviselő urak szerfölött örültek a nagy vakációnak, hogy júliusi és augusz-

tusi nagy melegekben nem kell, mint tavaly obstrukciózniok cukorprémiumos és sajtó-cenzurás javaslatok ellen, hogy később eredmény nélkül, de mégis paktum utján (mert így győzelemnek látszik) átengedjék azokat, hanem mehetnek haza gazdaságukba körülnézni, vagy fürdőzni, addig a közönség is megnyugodott benne, hogy harmadfél hónapig nem fog olvasni előszeretettel olvasott kedvencz lapjaiban szenzációs, de semmi eredménnyel nem járó országgyűlési tárgyalásokról.

A kormány azonban nem nézte ilyen megnyugvással a parlamentnek saját jószántából történt elnapolását. Nem pedig azért, mert az elnapolás ilyen módjának van egy olyan következménye is, ami némi kellemetlenséget hozhat a kormányra. Ha ugyanis, a Bánffy-féle kormányzat alatt könnyen előfordulhat olyanféle esemény adja elő magát, amiben 20 honatyá nagy dolgot, mulasztást vagy éppen szenzációs sérelmet lát, ami jó falat lenne botrányhajhászatra, joguk van követelni s az elnök köteles végrehajtani a t. Ház összehívását.

Bánffy kormánya, úgy látszik, kellemetlennek találta ezt a körülményt s gondoskodott, hogy ez az eset be ne következhesse.

Összehívták ma még egy visszavonhatatlanul legutolsó ülésre a törvényhozás két házát és felolvasták előttük a kegyelmes királyi kéziratot, amely szeptember 5-ig elnapolja úgy a t. Ház, mint főrendi ház üléseit.

Most már nem kell félnie a kormánynak, hogy a vakációt esetleg elrontja va-

lami kellemetlenség. Mehetnek a kegyelmes urak is nyugodtan nyaralni.

Polónyi Géza ugyan óvást akar tenni a királyi kézirattal való elnapolás ellen, de az erélyes elnök megsabadiította a kormányt ettől a kellemetlenségtől is.

Az ország pedig még nyugodtabb, mert királya is jónak látta, kegyelemben haza bocsátani hű főrendeit s képviselőit.

Terjed a magyarság!

Kovács Lajos-é a dicsőség, hogy felfedezte, hogy a magyar föld nem csak történelmileg, hanem tényleg is a miénk, magyaroké! Néhai való jó Greguss Ágost, akit eszthetikai tanulmányain kívül a magyar faj supremáciájának kérdése is foglalkoztatott, igen sokat busult azon, hogy a statisztikai adatokat nézegetve nem ő kiálthatja el először: föld! föld! ez a föld a miénk! Meg is elégedett ő kigyelme egy szürke okoskodással, mely hangzik vala e képen: Nemzetiségi államokban az a faj gyakorolja a supremáciát, mely *anyagilag, szellemileg* és *számban* a többi nemzetiségek felett tulsúlyban van. Hogy pedig ez a tétel teljes realitást nyerjen, arra szükséges volt az 1898 év és egy Kovács Lajos, aki okoskodását a következő 1898 évi népességi számadatokra alapítsa:

	Összes lakosság	Magyarság %
Magyarországon	16,140,208	8,077,044 50.04
Fiumében	87,998	1,895 5.—
Horvát-Szlavonország	2,847,657	89,749 8.08
Magyar birodalomban	18,525,848	8,167,733 44.01

A magyarság száma e szerint magában az anyaországban 8,077,044 s ezzel a magyarság elérte a rég óhajtott abszolút többséget. Most már elmondhatjuk, hogy legalább

A „TISZÁNTUL“ TÁRCZÁJA.

Mikor érkezik haza a princípális —
vigan?

Irta: RADVÁNYI ALADÁR.

— Megjött Miska!

Ezzel a szomorú újsággal állítottunk be egy nap mind a hárman az ősi irodába.

Azt talán fölösleges mondanom, hogy Miska nem más, mint az ősi iroda komoly tulajdonosa, az előlegek osztogatója, ügyvéd bojtárjainak örökös zaklatója, hármunknak cseppet sem kedvelt princípális: dr. Fakóy Mihály, köz- és váltó ügyvéd.

Mi pedig hárman vagyunk az ő busképü, üres zsebbi bojtárjai.

— Láttad már? kérdi Laczi,

— Látta a fránya, feleli Gyurka nagy busan. Nem is akarom látni.

— Lesz majd nyargalászás mindenfelé!

— Az egész város tele lesz a Fakóy-iroda ügyeiben vágatókkal.

— Kiváncsi vagyok, most mi baja lesz Miskának? kérdem én.

— Biztosan léghuzam volt a vonaton s a füle fáj.

Akkor a végrehajtási ügyeket fogja a nyakunkra zúditani.

— Multkor a foga fájdult meg a léghuzamtól.

— No akkor a levelezéssel fogja szerencsétlenné az irodát.

— Hátha fejförcsöket kapott?

Erre nem tud senki megfelelni.

Mi lesz velünk, ha Miska fejförcsöket kapott? Mert hiszen hogy ő egy üdülési utazásról egészségesen jöjjön haza, az lehetetlen. Ha nincs baja, képzel valamit. Bizonyára csak azért, hogy bennünket megbosszulhasson. Már ismerjük mindenféle baja következményeit, de a fejförcsét még nem tapasztaltuk.

Egészen elszomorodva fogunk a munkához, de nem megy sehogy. Laczi a váltóblankettát kitölti postautalványnak, Gyurka miniszterpappal itat fel egy fontos és sürgős levelet, én pedig mindenáron a porzóba akarom belemártani a tollamat . . .

Nem is csoda ez kérem! Egy hónapig nem volt itthon Miska — azaz ügyvéd ur. Egy hónapig lehetett későn jönni fel az irodába. hamar hazamenni, munkaközben is kedélyesen beszélgetni, telefüstölni az egész irodát s most mindennek vége.

A fenyegető vihar megelőzésére gondol mindegyikünk.

— Talán azt fogja mondani, hogy a szobapadló friss festékszaga okozta a bajt.

— Nyissuk ki az ablakot.

Kinyitjuk.

Egy perc múlva Laczi ijedten ugrik fel. Mi is követjük a példát.

— Mi az? Talán jön Miska?

— Dehogy! — Azaz én nem tudom jön-e.

Hanem azt tudom, hogy ha bejön és meglátja a nyitott ablakot, hát akkor bizonyára ez lesz az oka minden bajnak.

— Igazságod van. Tegyük be.

Becsukjuk az ablakot erősen, még a függönyt is lebecsátjuk félig, nehogy a nap besüssön, mert hát ki tudja, abból micsoda veszedelmek származhatnak.

Ismét nekifogunk a munkának, ismét az előbbi sikerrel Közben pedig telnek a percek lassan, rémes lassúsággal.

— Hátha itthon sincs Miska? Ki látta?

— En nem.

— De én sem. Hanem úgy hallottam.

— Meg az újságban is benne van.

— De már akkor itt lenne.

— Tudjátok, hol lesz most? Biztosan betért utközben az irodavezető lakására őt magához vette s most lassu séta közben hazáig megbeszéljük az elintézendő ügyeket, nehogy annyi drága idő kárba vesszen.

— Lehetetlen!

— Éppen nem. Tett ő máskor is ilyesmit.

— Na hiszen szegény irodavezető!

Nyílik az ajtó s belép a szegény irodavezető egyedül.

— Hát Miska? rohanunk rá háromfelől.

— De uraim — szól ő méltóságteljes nyugalommal, — szabadna talán tudnom, kit értenek Önök Miskájuk alatt?

— Csak ne mókázzunk. Úgyis tudja, hogy a princípálisról van szó.

az anyaországban többen vagyunk magyarok mint a többi nemzetiség együttvéve.

Ez a körülmény fontos egyrésztől, mert kilátást enged évtizedek múlva egy magyar nemzeti állam keletkezésére; de meg e körülménnyel számos politikai kérdés, mint pld. az általános szavazatjog létesítése — ezzel megoldást nyerhet és a munkásosztály legfőbb vágya: képviseltetés a parlamentben talán könnyebben elérhető lesz.

ORSZAGGYULES

A képviselőház ülése.

Budapest, június 28.

A képviselőház mai üléséről tudósítónk a következőket jelenti:

Berzeviczy elnök bejelenti a főrendiház átiratát a tegnap elfogadott javaslatokról.

Báró Bánffy Dezső: Van szerencsém a királyi kéziratot benyújtani, a mely a ház üléseinek elnapolásáról szól.

Jegyző felolvassa a királyi leiratot, a mely a képviselőház üléseit június 28-tól szeptember 5-ig elnapolja. (Éljenzés).

Polónyi Géza: Szót kérek.

Elnök: Királyi kézirat felolvasása után nem engedhetem meg a felszólalást.

Polónyi Géza: A házszabályokhoz kérek szót.

Elnök: Nem adom meg. Kérem a jegyzőkönyv felolvasását.

Polónyi: Kérem tiltakozásomat a szó megvonása ellen jegyzőkönyvbe venni. (Zaj).

A jegyzőkönyv felolvasása után az ülés véget ért.

A főrendiház ülése.

A főrendiház ma fél 1 órakor ülést tartott.

Elnök báró Vay Béla.

Felolvassák a képviselőháztól átküldött királyi leiratot, a mely a képviselőház üléseit szeptember 5-ig elnapolja. (Éljenzés).

Császka György kalocsai érsek indítványát, hogy aug. 18-án a főrendek ülést tartsanak a Felségének mély hódolatukat kifejezni, egyhangú lelkesedéssel elfogadtattott.

Az ülés 3/4 1 órakor véget ért.

A biharmegyei gazdák tanulmányutja Mező-Hegyesen június 24. és 25-én.

Némelyek azon téves hitben vannak, hogy egy oly szépen kezelt nagybirtokon a kisgazdák nem tanulhatnak semmit; mert ottan az állat-

tenyésztés és mezőgazdaság nagyban üzetik s így a kisgazda nem alkalmazhatja azt csekély erejével és kis birtokán a mit ottan nagyban látott.

Hogy a földmívelési miniszter által nyújtott kedvezmények mily nagy jótéteményként tünnek ki a kisgazdák előtt, mutatja az ország minden részéből Mező-hegyesre zárandókló kisgazdák egymást felváltó sokasága, kik napokint oda sereglenek.

Mező-hegyesen most a kisgazdák által busujárások vannak, hova naponta legkevesebb 100 kisgazda érkezik s meg tekintik ezen szép nemzeti birtokot mint a törökök Mekkát s a legidősebb földmívelő rajongással törekszik oda mint a szent földre. Megérkezéskor kellemesen lepi meg az embert a mezőhegyesi központi gazdasági épületek csinosasága s azok közül a parkszerű berendezés, de különösen azon előzékeny és szívélyes fogadtatás, melyben a kisgazdák az összes tisztli kar által részesítettek, már az első pillanattól kezdve, mindenki előtt bizalmas otthonná válik.

A miniszter még az által is megkönnyíteni igyekszik a kisgazdák előtt a mezőhegyesi nemzeti birtokot megtekinteni, hogy nemcsak a 3-ad osztályú vasuti jegyben részesíti az oda zárandóklókat ingyen, de azoknak mezőhegyesen tisztességes elhelyezéséről és igen élvezhető magyaros étkezését is elrendelte ingyen, melynek pontos kiszolgáltatásánál az ottani tisztikar szigoruan örökdi.

Június 25-én reggel megkezdődött a tanulmányut a gazdaság és lótenyésztési igazgatóságok által kirendelt kényelmes kocsikon az 1, 2 és 3 éves bikák megtekintésére, melyeket a már czélszerűnek ismert fűmagvak keverékéből vetett bő táplálékot nyújtó mesterséges legelőn találtunk, hol a saját tenyésztési pépineriát, az eladásra szántakat és hizlalás céljából összevásárolt 1 éves bika borjukat mutatták be.

Itt a mezőgazdasági termények és takarmány növények mikénti kezeléséről egy a szarvasmarha tenyésztési és ápolása körüli tapasztalatokat, igen részletes magyarázattal mutatta be a gazdasági főintéző Weitzendorfer Nándor élő szíval is, hogy ha köztülök bár melyike is, a vetett takarmánnyal abból kísérletet akar tenni, míg saját termelésű mag készletükből tart az ott megmondott méréseket árban kisebb mennyiségben is kaphatnak — sőt kívánatra a már nálunk czélszerűnek bizonyult, össze vegyítve is megkaphatják.

Az összes fiatal bika létszám közbámulat tárgya volt, de magyar népünk mind a mellett a magyar faj bikákban gyönyörködött leginkább s bámulták a csáki és almási magyar marha faj keresztezéséből kifejlődött erős és

szabályos testalkatott és magyar faj marhát diszesítő szép szarvfejlődését.

Ismét más tanyára át hajtatta látták az anya sertés nyáját, hol a vészre való tekintetből, elővigyázatból csupán a kocsikról láttuk a nagy gonddal tenyésztett fehér szőrű anya sertéseket, — majd az öntözhető réten át hajtattva értünk a kender áztató és tiloló gyárhoz, hol több hosszú asztagokba rakva szemléltük a még eltöretlen kenderet oly mennyiségben, mely egész Biharmegye községei lakosságának eleget lenne vászon szükségletére.

A kender áztató és törő gyárban ismét alapos felvilágosító magyarázatot tartott Weitzendorfer Nándor főintéző ur a körüle sereglő kisgazdáknak, hol külön az áztatás és törés módja mutattatott be, melyet különös érdeklődéssel hallgatták és nézték a komádi kisgazdák, hol a kender termelés és gyártása kisebb kiadásban már üzembe van.

Ezek megtekintése után hajtattunk a tenyésztésnek külön választott kis borjas magyar tehén gulyához, mely közbámulat tárgya volt, erős, szabályos fejlődésének és különösen nyugodt szelidségének az összes kis gazdáknak. Majd áthajtattunk azon tanyára, hol a fias kanczák egy része van elhelyezve, hol a lótenyésztés körüli eljárásról alapos népies előadást tartott.

Huszár százados, kinek talpra esett hasonlatai, sokszor hangos közelsimerésben törtek ki a kisgazdák ajkain.

Ezen szemlét bevégezve mentünk ebédelni, mikor Szabó József gazd. egyleti elnök ur sürgönyileg üdvözi a kisgazdákat, melyért lelkes éljenekbe törnek ki, azonnal sürgönyileg mondanak köszönetet s ebéd alatt pár lelkes felkészítőben adott kifejezést elismerésének a tisztikar felvilágosító oktatásáért a kis gazdák társasága, majd d. u. 1 órakor kezdetét vette a tenyész mének egyenkénti bemutatása, hol valóságos elragadtatással szemlélte az egyenként elővezetett remek állatokat és folyton lekötött figyelemmel hallgatták Illozsvay százados urnak minden egyes mén törzsének népiesen előadott remek magyarázatait.

Ezen tanulmányos és élvezetes előadás után mentünk a tehenészet megtekintésére, hol ezek élelmezése teljes képesség, — gyors fejlődése és a tejkészítést magyarázta meg a legnagyobb alapaossággal Weitzendorfer Nándor főintéző ur, honnét elmenve még a magyar és az ott tenyésztett idegen fajú hizó ökröket tekintettük meg, hol be kellett ösmernünk miszerint a nyert egyenlő takarmányt az idegen fajú s ott tenyésztett szarvas-marha jobban értékesíti nem csak, de a midőn az idegen fajú hizott ökrök élet súly levonás nélkül 42—44 frton értékesíttetnek, ugyanakkor a magyar fajú hi-

— Az ügyvéd ur bizonytalán igen jól érzi magát.

— Bizonytalán? Hát még nem látta?

— Én uraim mindazt látom, de csak azt látom, a mi kötelességeimhez tartozik. És most jó napot kívánok.

Ezzel elővesz egy 48 oldalos ítéletet s kezdi hangosan tanulmányozni.

— Ő Felsége . . . stb. következőleg ítél. Tartozik — micsoda? 71 frtot megfizetni? Hm. hm!

Ismét folyik a munka és telik az idő Miska még sem jön. Nemi halvány reményünk is támad, hogy hátha csak vak lárma az egész hazajövetel? Szólani egyikünk sem akar s a néma csendet csak a toll kesergő hangú sercegése vagy az irodavezető prózai, kongó hangja zavarja meg, mikor az ítéletben egyes sorokat hangosan kezd tanulmányozni.

— Lup Mitru ingatlansága . . . bekebelezés végett . . . telekkönyvi hatóság megkerestetik . . . végrehajtó kiküldése végett . . . uhm . . . Lup Mitru . . . végrehajtó . . . hm, hm!

Hirtelen zaj támad az ajtó előtt, mintha valakit kergetnének. Egy leányhang visít, egy horizü férfihang hahotáz — ez olyan szenzáció, a mit meg kell tekinteni.

Leccsapjuk a tollat s kirohanunk. Az irodavezető ur korholó tekintettel néz ránk a lepedőnyi ítélet mögöl, aztán leteszi az iratokat, felülteti orrára a szemüveget s ránk szól:

— Ugyan mit gyerekeskednek megint! Jöjjenek be.

Mivel pedig nekünk semmi kedvünk be-menni, hát inkább kijön ő is, mint ő mondja, »hogy rendet tartson köztünk.« A rend fenntartásába aztán annyira belemelegszik, hogy ott kint is marad.

Az esemény határozottan szenzációs. A zsidó boltos legénye meg akarta csókolni a háziasszonyunk szobalányát, a ki is egyéb eszközök hiányában egy szénvönóval távolította el az erősen fölösleges ajkakat, minek következtében a tej képi legény egyszerre hatalmas bajuszokat kapott oda is, a hova nem kívánt. Ennek kifolyása lett a kergetés, a kergetése a bajuszfestő hölgy megragadása s végre is az odapingált bajuszoknak a sikongó leányzó kacsóival történt erőszakos eltávolítása.

A Fakóy-iroda személyzete elragadtatva tapsolt a fényes eredményhez. Megkináltuk a legényt cigarettával, rágyújtottunk magunk is, még a komoly irodavezető ur is és visszatértünk újra munkálkodásunk színterére.

Az irodavezető ment elől. Benyitott.

Abban a perczben rémülten ugrott vissza, úgy hogy minket csaknem elütött. A nyitva maradt ajtón át pedig látható lett egész valójában — Miska. A szenzációs esemény alatt észrevétlenül a hátsó ajtón át bent termett s most a mi szobánkból nézett ránk nevetve.

Nem volt haragos, sőt mosolygott a mi hüledezésünkön. Így felbátorodva végre lassan

behúzódtunk s vártuk, mit kell előszedni: a leveleket vagy a végrehajtásokat.

Egyiket sem kellett. A principális aranyos jó kedvében volt. Meg nem foghattuk, miért? Talán valami új, még eddig nem tapasztalt baja következtében?

Kerülő uton próbáltam megtudni.

— Ügyvéd ur, hogy érzi magát a nagy ut után?

— Köszönöm, igen jól. Hanem a fülfájás nagyon kellemetlen.

(Hát ez akkor vig, ha a füle fáj?)

— Egész uton nem alhattam éjjel, nappal pedig alig tudtam az ebédmeg megenni tőle. (És azért jól érzi magát!)

— Félholtan jött haza, egy hétnél előbb alig hagyja el az ágyat.

— De kicsoda? Csak nem ügyvéd ur?

— Ah, persze! A doktorom. Velem jött, hogy utközben is gyógykezeljen s végre is én ápoltam őt. Nem egyszerű ez? Orvos, a kit ápol a betege! Hahaha! Soha jobban nem mulattam.

— Meg volt fejtve a talány. Tehát Miskának akkor van jó kedve, ha az orvosa utközben beteg lesz.

Ezt csakugyan nem gondoltuk.

Ha ez még néhányszor megessék!

Csak azok az orvosok ne vigyáznának magukra olyan szorgosan, jobban mint a betegekre!

zott ökrök 37—38 frttal lehet csak értékesíteni, még egy fias ménes megtekintése után szemlének befejezéseül kimentünk a kis Nánusz ménes megnézésére, hol menet közben az idei elválasztott csikókat is láttuk, a kis nánusz ménes annyira megtetszett a kiskisgazdáknak, hogy többen hangos kifejezést adtak elragadtatásuknak.

Majd a különböző állatok szemlélete közben látott különböző dus fejlődésű növények ragadták a meg a kiskisgazdák figyelmét és midőn alapos felvilágosítást nyertek arra nézve, hogy azon televény dus földre mily nagy mértékben alkalmazzák az istálló trágyát, de a helyes szorgos és gondos szántással biztosítják azt, hogy sikerül nekik magvetésük, termésük pedig holdanként a 14. 16 mmázsa átlagot éri el rendes viszonyok közt.

Látva a termények egyenlő dus fejlődését, bár megyénkben szokatlan magas átlagnak valóságát nem lehetett kétségbe vonni s nem egy kiskisgazda tette azon fogadalmat, hogy a látottakból merített tapasztalatok igen sokban meggyőzték arról, hogy saját kiskisgazdaságában is haszonnal alkalmazhat némelyeket s ezen hangulat mellett siettünk be a vacsora elköltésére, hogy a 7 órai vonatról le ne késsünk, a mikor vacsora alatt ismét kitért a katonai és polgári tiszt urak iránti hálás köszönetek nyilvánulása, melyek után lelkes vezetőink és oktatóink *Ná-vay és Illosvay* százados urak és Weitzendorfer Nándor főintéző ur kíséretében az indóházhoz kimentünk, hol szívélyes bucsuzás után a vonatra felülve, a vonat elindulásakor a még ott levő tiszturaktól lelkükből fakadt kitörő éljenzéssel vettek bucsút a kiskisgazdák. Ezen jelekkel arra engednek következtetni, hogy a biharmegyei kiskisgazdák sok hasznosat fognak megörökíteni a Mezőhegyesen látottakból.

Előfizetési felhívás!

Nem egy-két esetben történt már, de különösen a Zola féle hecczek idején tűnt ki, hogy mily óriási része a sajtónak szolgál érdek csoportokat. Eme hecczek idejében minden honi tárgy értéktelenné vált s nap nap mellett olyan átkozódás és elkeseredés rít le a lapok hasábjairól, mintha alkotmányunknak esett volna ki az alapja. Pedig csak arról volt szó, hogy messze idegenben, három birói fórum egybehangzó ítélete fojtán elmarasztaltak egy bűnöst, ami kellemetlen egy hatalmas érdekesopornak.

Kevés lap mert akkor elfogulatlanul

Levél a Plessről.

Ha lehet írni Budapestről, Párisból és Londonból leveleket, megírva a legújabb divatot, a legújabb eseményeket és történeteket, miért nem lehetne egyszer levelet írni Biharország egyik legszebb helyéről, a Plessről.

Szeretek minden természeti szépségben gyönyörködni, hanem csak államköltségen. Ezen dicséretes jó szokásomról valószínűleg tudomást szerzett a magas miniszterium is és tudva, hogy Biharországnak talán egyetlen része a Kodru hegység, hol még nem volt alkalmam élvezni a szabad természetet, ezen részre küldött ki, beosztva a Tenkétől Bélig terjedő részt. De minthogy magam is meg akartam érdekelni e kiváló kitüntetés, az első hónapot holmi apróbb 500—600 méter hegyekkel töltöttem el és csak egy teljes hónapi fáradság után mertem megindulni a nagy utnak, hogy megnézzem a Kodru büszkeségét, a Pless-t.

Minthogy azonban mindenfelé csak arról hallottam beszélni, hogy mily nagyszerű élvezet a nap felkeltét nézni a Plessről, még a második hónapban is csak kerülő uton mertem megközelíteni és először bebarangoltam biharmegye legelhagyatottabb helyét, Barzesdet, hol sem iskola, sem tanító, sem templom, sem pap, sőt még csak zsidó sincs és az egyedüli intelligenciát az uradalmi erdőőr képezi, kinél szesz-főzde van és még kenyér is kapható.

Végre másfél hónap után eljutottam Grossra,

szólani és emancipálni magát a hecczekektől, mert kevés a független lap.

A *Tiszántul* ezen időben is, vagy bármely heccz idején megtartotta objektív álláspontját, mert független pártok és klikkektől s mindig nagy súlyt fektetett arra, hogy barát vagy ellenségről egyaránt szenvedély nélkül, — őszintén írjon.

Természetes, hogy egy független lap sok nehézségekkel küzd, mert pártok, klikkek nem támogatják, de lehetetlen, hogy tért ne foglaljon.

A *Tiszántul* IV. évfolyamát futja most s ez idő alatt képes volt régebbi lapokkal versenyt tartani, az olvasók táborát maga köré csoportosítani és folyton több tért hódítani az által, hogy adott programját teljesen beváltja.

A politikában pártoktól függetlenek vagyunk. Ha azt látjuk, hogy a kormány intézkedése igazán az ország javát akarja előmozdítani, nem habozunk támogatni azt. De ha törvényben gyökerező jogainkat támadja, ha — kath. vallás ellen tör, ha az ország és polgárainak javával ellenkezik: — nem késünk felemelni tiltakozó szavunkat.

Az iparos és gazdaosztály érdekeinek védelme a nemzetközi tőke tulajkapása ellen, a tisztességes munka és a munkások védelme a hazátlan szociál-demokrácia jogtalan követelése ellen — a mi programunknak lényeges részét képezik.

Hazafias nemzeti és vallásos szellem minden irányban a mi jelszavunk. Társadalmi, megyei és városi ügyekben nem klikk, sem magán érdeknek helyet nem adunk.

Költséget és fáradságot nem kimélve azon iparkodunk, amint tettük eddig is, hogy a főváros, a külföld, a vidék eseményeiről idejében, hiven, lelkiismeretesen és részletesen értesítsük olvasóinkat. Országgyűlési és távirati tudósításainkat a vidéknek egyetlen lapja sem mulja felül.

A jó irányú szépirodalomnak előmozdítása gondoskodásunk és áldozatkészségünk kiváló tárgyát képezi.

Meggyőződhetett a közönség, hogy kiadóhivatalunk mily nagy áldozatot hoz, midőn ily magas színvonalon álló lapot ad olvasói kezébe. És azért remélhetőleg méltányolni és támogatni fogja ebbeli törekvését kiadóhivatalunknak és szerkesztőségünknek.

Bizalommal lépünk azért az új év-

hogy még eddig pesti embertől nem élvezett gyönyörben részesüljek és megnézzem a nap felkeltét a Plessen.

Hogy az eredmény még biztosabb legyen, még estefelé elindultam és egész éjen át élveztem a szabad természetet, az Urlaturán magammal vivén hű adjutánsomat, katonámat, Janesit, ki szükség esetén a szakácsi tisztet is el szokta vállalni. De ember tervez, Isten végez és másnap korán reggel azon kellemes meglepetésre ébredtem fel, hogy alhatom még tovább, hiszen alaposan esik 2 nap és 2 éjjelen át ért ezen kellemes szerencse, sőt hogy szórakozásom még nagyobb legyen, még csak tüzet sem lehetett rakni, pedig a katonám még a nagy esernyő védelmét is elővette a tüzrakásnál. A legbosszantóbb volt, hogy minden este igen szép volt az idő, de mikor reggel fel akartam menni, már csak úgy zuhogott. Lemondtam volna már szívesen az élvezetről, csak a dolgomat végezhessem és szabadulhassak, míg végre a harmadik nap délelőtt napfelkeltét ugyan nem látva, de dolgomat nagy nehezen végezve jöttem kevésbé dicsért és kevésbé szép helyre, Gross községbe.

Igy nem láttam én a napfelkeltét a Plessen, de ezt ne tessék elárulni, mert most már ezen vidéken büszkén mesélem el mindenkinek, hogy mily nagyszerű a napfelkelte a Plessen és biztatok mindenkit, hogy csak igyekezzenek megnézni. *Háromszögöl.*

negyed elé s kérjük olvasóink és előfizetőink szíves pártfogását.

Előfizetési árak a következők:

Helyben kiadóhiv.-ból átvéve: | Helyben házhoz hordva:
Egy évre 8 forint. | Egy évre 10 forint.
Negyedévre 2 forint. | Negyedévre 2 frt 50.

V i d é k r e:

Egy évre 12 forint. | Negyedévre 3 forint.

A „TISZANTUL” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Lapunk t. olvasóit — kik a nyár folyamán bárhova nyaralni mennek és a lapot oda jártni akarják — figyelmeztetjük, hogy ebbeli szándékokat illetve címüket a kiadóhivatallal tudassák. Lapunk kiadóhivatala készséggel fogja a kívánt helyre elküldeni a példányokat.

UJDONÁSGOK.

TÁJÉKOZTATO.

- Junius 30. A népnevelési egyesület gyűlése. (Polgári iskola 10. ajtó.)
Julius 1. A biharmegyei orvos, gyógyszerész és természettudományi egyesület szakulése. (Uri-utca Akadémia.)
Julius 1. Az orvosegylet szakulése d. u. 5 órakor a jogakadémia termében.

Felkérjük előfizetőinket kiknek előfizetése e hó végén lejár annak mielőbbi szíves megújítására, nehogy a szétküldésben fennakadás történjék.

* **Péter és Pál ünnepe.** A r. kath. egyház ma üli meg szent Péter és szent Pál apostolok emlékét. A templomokban ünnepélyes isteni tisztelet lesz; a plebánia templomokban dél-előtt a szokásos időben szent misét és egyházi szent beszédet tartanak.

* **Rendkívüli közigazgatási ülés.** Biharvármegye közigazgatási bizottsága tegnap, kedden délelőtt rendkívüli ülést tartott, B e ő t h y László főispán elnöke alatt. Alig néhányan voltak jelen az ülésen. — Az első tárgy Tisza Kálmánnak a csegődi pusztán létesítendő mezőgazdasági vasut-vonal építése volt. A közigazgatási bejárás már megtörtént. Az erről felvett jegyzőkönyvet elfogadta közg. bizottság s pártolólág terjesztik fel a kereskedelmi miniszterhez. — A második tárgy a vármegye közokmányában építendő külön elmebeteg-osztály tervei és költségvetése volt. Az új épület 39.450 frtra van előirányozva. Pártolólág terjesztik fel a belügyminiszterhez. — Ezután mintegy 160 község kérelmét vették tárgyalás alá. A tanítók ötödéves korpótlékát, ott, hol az iskola-fenntartó azt szegénységénél fogva nem képes viselni, az állam segélyt ad ennek a fedezésére. Kérlik erre nézve a községek az államsegélyt. Pártolólág terjesztették fel a miniszterhez.

* **Kitüntetett esperes-plebános.** A hivatalos lapnak a tegnapi száma közli, hogy Ó Fel-sége Szabó Ferencnek, a jótékonyaságról ismeretes nagybecskereki esperes plebánosnak, aki ugy Váradon, mint Biharvármegyében is számos iskolának és egyesületnek juttatott nagy számú s becses kiadványaiból, a közokmányügy érdekében tanúsított áldozatkészsége elismerésül a F e r e n c z József rend lovagkeresztjét adományozta. A jótékony plebános kitüntetéséhez szívből gratulálunk!

* **A választók névjegyzéke a központi választmány előtt.** Nagyvárad város központi választmánya tegnap délután vizsgálta át a jövő évre összeállított választók névjegyzékét. Dr. *Bulyovszky* József polgármester elnökelt, s kivüle jelen voltak: *Rádl* Ödön, dr. *Márkus* László, *Szokoló* Tamás, *Ullmann* Izidor és *Istvánffy* István jegyző. A névjegyzékből mint külföldieket *Herschmann* Flópp czukrást, *Sztavenik* Ferencz építő vállalkozót és *Zborik*

Ferencz vendéglőst törölték. Egyebekben a névjegyzéket aláírták. Hirdetmények útján felhívják a választók figyelmét, hogy az ideiglenes névjegyzék július hó 5-től 25-ig közsemlére lesz kitéve az irodaigazgatónál, a hol a felszólalások benyújthatók. A névjegyzékbe fel van véve 1021 választó (tavaly 996 volt, tehát most több 55-el); Ujváros-Külvároson fel van véve 708 (tavaly volt 752, kevesebb most 44-el); V.-Velenczén (102). Váralján (210). Csillagvároson (22), összesen 334 (tavaly volt 345). Ezek szerint Olasziban 55-el több, a másik két városrészen 55-el kevesebb választó van a jövő évre összeírva, s így végeredményként azt látjuk, hogy tavaly is most is 2063 választó lett összeírva. A most összeállított jegyzék azonban még sok névvel fog bővülni, mert különösen Olasziban sok tisztviselő s más egyén van kihagyva.

* **Hol lesz a járványkórház?** A járványkórház sorsa még nincs eldöntve, a városházán sem tudják, hova építsék a fontos közegészségügyi intézményt. Dr. Kornstein Lajos és Tóth Ferenczné együttes beadványt intéztek tegnap a városhoz, a melyben felajánlják a járványkórház helyéül megvételre a káptalani szénáskert mellett, ettől északra fekvő s egymással közvetlen szomszédos szántóföldet. A Tóth Ferenczné területe 2336 négyszögöl s 2000 frtért hajlandó Nagyvárad város tulajdonába átbocsájtani, míg a dr. Kornstein Lajos földterülete 933 négyszögöl s 1000 frtot kér érte.

* **Előléptetés.** Mihályházy Kálmán nagyvárad kir. törvényszéki bírót a Felső a VII. osztályába sorozott törvényszéki bíróvá kinevezte.

* **Alapítvány a nőegyletnek.** A »Gresham« biztosító társaság magyarországi fiókja július hó 2-án ünnepi meg félszázados fennállásának évfordulóját. Ez alkalomból az intézet humanus alapítványokat tett egyes jótékony egyesületnél. A többi között a nagyvárad és biharmegyei nőegyletnek, továbbá a nagyvárad i. n. nőegyletnek alapítványképpen 100—100 frtot küldött. A nagyvárad és biharmegyei nőegylet a következőkben mond köszönetet az alapítványért: A »Gresham« biztosító társaság magyarországi fiók igazgatósága a társaság fennállásának félszázados évfordulója alkalmából több különböző jótékony alapítványt tett. A f. évi július 2-iki jubileuma alkalmából a Bihar-megyei és nagyvárad nőegyletet is, hogy céljainak megvalósításában elősegítse, egy 100 frt egyszáz forintos alapítványban részesítette. Kötelességének tartja tehát a nőegylet a nemeslelkű adakozásért hálás köszönetét ez uton is nyilvánítani. Kelt Nagyváradon, 1898 június hó 28-án. Az elnökség.

* **A tanítók ebédje.** Az összes iskolákban véget érven a vizsgálatok, Szent László napján vendégszerető asztalánál maga köré gyűjté a váradi kath. tanítókat és hitoktatókat Dencs János t. kanonok ker. tanfelügyelő-igazgató. Jelen voltak: Kledorfer Lambert, Makucz Ernő, Heilinger József, Bázár Gyula, Pálffy Béla, Kópis József, Pák Emil hitoktatók; Stark Gyula, igazgató-tanító, Ó Mihály, Ember György, Kovalik János, Nagy Lajos, Magdics Károly, Számborovszky Rezső, Vellner Alajos tanítók; Vértessy Andor, Dobó János, Kalmár Illés énektanítók. Az ötödik fogásnál Dencs János tanfelügyelő helybeli tanügyünkre alábbi nagyjelentőségű szavakat mondá: Bevégezvén az iskolai évet, a zárvizsgálatokat, felhasználom a kínálkozó alkalmat a tapasztalt tanügyi eredmény fölött teljes meglepedésemet és köszönetemet nyilvánítani. Ez örvendetes jelenséget Bibornok-Püspökünk Ó Eminentiajának mint legfőbb kegyurunknak és a tanügy leglelkesebb pártolójának magas tudomássár

juttatni épen a tanító urak érdekében kötelességemnek fogom tartani; ezt a fényes eredményt pedig a tanító urak ernyedetlen szorgalmának, szakképzettségüknek tulajdonítom és annak, hogy magasztos feladatukat felfogják s annak megfelelni minden igyekezettel törek-szenek, ennek tulajdonítom az iskolai vizsgálatok jó eredményét is. Aranyom-ezüstöm nincs, tehát megfizethetlen fáradságukat anyagi-lag nem méltathatom, — de érző szívem egész melegevel, minden szeretetével ölelem önöket magamhoz, legőszintébb szívből kívánvám önöknek, — hogy verejtékes fáradságukat jutalmazza meg gazdagon a mindenható Ég. Legyenek boldogok és megelégedettek család-jok körében, egyházunk és hazánk érdekében kifejtett munkálkodásukat kísérelje Isten boldogító és bőséges áldása és a méltányos köz-elismerés. Isten önöket sokáig jó egészségben éltesse azon boldogító öntudattal, hogy hivatásuknak lelkiismeretesen megfeleljenek! A tanítótestület meghatva fogadta a tanfelügyelő ezen szép elismerő beszédét. Azután poharat emelt Makucz Ernő zárda lelkész és a tanító-nők nevében igen magvas beszédben éllette Dencs Jánost. A tanítóknévben Számborovszky Rezső választott megemlítvén, hogy esperes-tanfelügyelőnk a mai nappal nemcsak születés napját ünnepli, de 30 éves évfordulóját is annak, hogy papi pályáját megkezdte. Köszönetet mond ugy maga, mint társai nevében azon kiválóan tapintatos eljárásért, melylyel az iskolai vizsgálatokat vezeti. Isten áldását és jutalmát kéri reá; az egyház dicsősége és a haza büszkeségére hosszú és boldog életet kíván neki. Utána emelkedett fel a testület költője Nagy Lajos és egy alkalmi költeményt olvasott fel. Tótszót mondott még Dencs János kerületi tanfelügyelőre Ember György, Pálffy Béla pedig nagyon szellemes díkcióban a tanítókat éllette.

* **Néhai Wodianer báró végrendelete.** Kapriorai id. Wodianer Albert báró mint nekrológiában megirtuk nagyszabású jótékony-sággal örököltette meg nevét. Maga a gyomai remek szép templom és árvaház körülbelül 300,000 frtba került. Ehhez méltó az elhunyt jótékony főúrnak végrendelete is, melyet tegnap hirdettek ki Budapesten.

Nagyobb hagyományai a következők: a budapesti szegény betegek üdülő-kórházára (az elébb kelt végrendelete kiegészítésül) újabb 100,000 forintot vagyis összesen 200,000 forintot rendel, olyan föltétellel, hogy az épülethez szükséges telket a főváros ingyen adja. A betegek valláskülönbség nélkül veendőek föl. — A Magyar Tudományos Akadémia kezelése alá 25,000 forintot bocsát, a melynek szokásos kamataiból két olyan (bármely hitefeleketű) tanító jutalmazandó, a kiket a tankerületi hatóságok ajánlatára, az akadémiának e célból választott bizottsága kijelölt. A kormány rendelkezésére 30,000 forintot bocsát, a melynek a kamataiból két orvosnövendék évi ösztöndíjai fedezendőek. A békésmegyei Gyoma községben alapított Wodianer-árvaháznak 2000 forintot hagyományoz. A budapesti József-fiárvaháznak 10,000 frtot. A budai irgalmas rendnek 10,000 forintot. A VI kerületi belső szürkenéni leánynevelő-intézetének 5000 frtot. A fővárosi Erzsébet leány-árvaháznak 10,000 frtot. A IX. kerületi Mária Erzsébet-egyesületnek 3000 frtot. A fővárosi szegényház javára 5000 frtot. A IX. ker. Mária-intézetnek 5000 frtot. A budapesti első bölcsőház-egyesületnek 1000 frtot. A budapesti önkéntes mentő-egyesületnek alapítványul 5000 frtot. A budapesti vakok intézetében, két alapítványul 6—6 ezer, összesen 12,000 forintot. A budapesti szegény gyermekkórháznak alapítványul 5000 frtot. A budapesti, nem államilag alapított kórházak szükségletére 10,000 frtot. A magyar írói segélyegyesületnek 5000 frtot. A budapesti Nemzeti Színház nyugdíjalapjának 2000 frtot. A békésmegyei Gyomán levő római katolikus népiskolának 1000 forintot. A gyomai református egyházközség iskoláinak 1000 frtot. A hernalsi leánynevelő intézetek, alapítványul 5000 frtot. Az Ischlben levő árvák alajára 2000 frtot. A budai Szent-Erzsébet apácák női kórházára 5000 forintot. A budapesti egyetem mensa academica alapjára 5000

frtot. A szegedi Pauli Szt. Vinczéről nevezett irgalmas apácák vezetése alatt álló szegények házának 5000 frtot. A magyar szent korona országai vöröskereszt-egyesületének 5000 frtot. Gyoma nagy község szegény alapjának 5000 forintot. Békésmegye Endrőd nagyközség szegényalapjának 5000 forintot. Ezenkívül számos kisebb hagyományokat tett. Kegeleti czélokra, ott, a hol a birtokai után kegyur volt, nagyobb összegeket, földrésztleteket stb. hagyott. A birtokain levő szegények közt leendő kiosztásra 2000 frtot. A fővárosi szegényeknek, kiosztásra 1000 frtot.

* **Egy előkelő nő elhunyt.** Debreczenben meghalt az ottani nőegylet egyik oszlopos lelkes tagja, egy időben elnöke: gr. Korniss Zsigmondné. A grófnő, mióta Debreczenben lakik, 1869. óta, finom műveltsége, leereszkedő nyájas modora, szívjósága által folyton közszeregetnek örvendett. Buzgó támogatója minden szép és nemes társadalmi mozgalomnak, amelyet a debreczeni hölgyek kezdeményeztek vagy fölkaroltak. Néhány hét óta súlyos betegség döntötte ágyba s tegnap előtt örök álmra hunyta le szemét.

* **A gyűjtés eredménye.** A mult nap lapunkban jelzett szegény család számára a következő adományok gyűltek be: Magán felek 4 frt 25 krt adtak a szegények kezéhez, egy jótévő 3 frt, Sz. Antal persely 1 frt 50 kr, D. J. 1 frt, P. L. 2 frt, M. E. 1 frt, H. J. 1 frt, N. N. 1 frt, ifj. J. F. 1 frt, ifj. M. J. 1 frt, összesen 12 frt 50 kr, mely összeget a szegény családnak kezéhez juttattunk, kik most már rendes fedél alá juthatnak s éhségükön is egyidőre segítve van.

* **Alapítvány az elaggott iparosok menházára.** Július hó 25-én tárgyalta Miskolczi Barnabás kir. közjegyző néhai Hann László bádogos mester hagyatékát, aki a milyen szorgalmas és törekvő és gondos iparos volt élte pályáján, olyan gondos volt végakarata kimondásánál. Ösmerte a kisiparosság jelenbeni csak nyomort eredményezhető kényszerhelyzetét, mert benne élt és sokszor küzdött a lehetetlenségig is előtörve és mindig azon szomorú meggyőződésre jutott, hogy az iparosoknak a régi biztosított álláspontját visszafoglalni nem lehet, az ma már a hiu ábrándok és a képtelenségek világában való álmodozás, de tudatában volt annak is, hogy segits magadon akkor az Isten is segít. Nem bizott az iparosokat papiroson boldogítóknak, az eszmék sallangos czafrangjaiban, nem a kormány által folytonosan kilátásba helyezett és ígért »lehető« támogatásban, mert azok valóságban eddig nem teljesültek, hanem »lehetőleg« igéreteknek hagytak. Hogy helyesen gondolkozott, beigazolta a helybeli nagy arányu állami és városi építkezéseknél a helybeli iparosoknak »lehető« kiszorítása; aggódott az iparosság jövője felett, meggyőződött arról is, hogy a jelenkori rohamos fejlődés és magas kulturális intézmények a baktértől kezdve a miniszterelnökig nyugdíjakat biztosítottak több kevesebb munka és fáradság után, csak az iparosságról nincsen gondoskodva, mert az csak a folytonos munkára van utalva egész a kimerülésig s ha öszserogy almizna vagy koldusbot a része. A jövő iránti aggodás érinté nemes szíve érző hurjait, feláldozta fáradságos keresetének egy tekintélyes részét az elaggott munka képtelen iparosok végnapjainak elviselhető biztosítására; 4000 frtos alapítványt tett egy elaggott iparos eltartására oly feltétel alatt, hogy a hagyomány után eső illeték a hagyatéki tömegből fizetessék ki, nehogy az alap megrövidíttessék. Mily gondosság, mily nemes szívűség egy iparostól; igen, mert ritkulnak a biztos anyagi viszonyok között élő iparosok sorai s ha még továbbis így tartana a mostani állapot, fehér holló számba fog vétetni a tisztességes uton kedvező anyagi viszonyok között élő kisiparos. Midőn a megboldogult emlékének adózom e pár sorral, nem mondhatok elég köszönetet a hátra maradt rokonoknak, kik a jólelkű hagyományozó akaratának teljesítését egész odaadó egyhangon kimondották. Nagyvárad, 1898. június hó 28-án. Bertsey György, ipar-testületi elnök.

* **Lopás a börtönben.** Furcsa dolog történt tegnap a rendőrség börtönében. Egy bevitt részeg cigány embert meglöpött három csavargó: Fazekas Lajos, Dale György és Kerekes Sándor nevű csavargókat a rendőrség elfogta s bevitte a börtönbe. Nem sokára hogy ők bent voltak, behoztak oda egy negyedik embert is, egy Kovács nevű cigányt, aki annyira részeg volt, hogy amint bevitték mindjárt elaludt. Mikor a három jó madár látta, hogy a cigány elaludt, elhatározták, hogy meglöpjék. A lopást végre is hajtották s elloptak a cigánytól 7 forintot, amin azután barátságosan megosztották. Később azután Kerekes Sándor megbánta a tettét és visszaadta a pénzt a társainak, a lopást pedig feljelentette. Az ügyet áttették az ügyészséghez.

* **A behurczolt nyomor.** Az aratási idő elérkezett, a nagyobb uradalmak ellátták magukat arató munkásokkal. Napok óta a Nagypiacz körzse mellett részén egész csapat oláh és kevés hunyadvidéki szegény napszámos tanház, várva, hogy aratási munkát kapjanak. A szegény oláhság különösen nagy nyomorúságban van, nincsen mit enniük, a szegény kiéhezett asszonyok félve, remegve nyújtják ki kezeiket egy kis alamizsnáért az utcákon. Mindenestre gondoskodni kell a hatóságnak, nehogy a nyomortól, éhségtől elesigázott szegény nép között valami járvány üssön ki s városunk az epidemiának legyen kitéve.

* **Agyonuzta a fatörzs.** Lunkaszpric községből írják lapunknak, hogy a napokban oly óriási vihar dühöngött az ottani uradalmi erdőségben, hogy 152 nagy ősi bükkfát kidöntött. A vihar elől menekült munkások közül kettőt Osvát Mitru és Osvát Vaszali rossiai lakosokat egy fa agyonütötte. Teljesen összezúzva húzták ki a többi munkások a szerencsétleneket. Testvérek voltak.

* **Idejében észrevette.** Könnyen veszedelmessé válható tűz ütött ki tegnap reggel 4 órakor a Dunkel-féle malom mellett levő Berger-szeszgyárban. Varga Mihály bikácsi születésű tizedes a 37. ezred 9. századában, a reggeli friss levegőt élvezte a várban levő kazárnya ablakából s észrevette a gyár ablakából kiömlő lángokat. Azonnal értesítette a gyár személyzetét a bajról s így sikerült még idejében elfojtani a veszélyes tüzet. A gyártulajdonos egy kékhasu bankóval megakart jutalmazni a tizedest, de az nem fogadta el az ajándékot.

* **Megharapta a veszett eb.** Preszáka községben egy veszett eb garázdálkodott. Az utczán összerúgott számos állatot és azután véresre összemart egy Husz Anna nevű gyermeket. Felszállították a budapesti Högyes intézetbe.

* **Etsedy bácsi legujabb képét** tegnap sorolták ki és azt Rendül Ervin nagyszalonai főmérnök nyerte meg.

* **Nevelőnek vagy correpetitornak ajánlók** zika szünetidőre e téren gyakorlott papnövendék. Czim a kiadóhivatalban.

* **A Fűchsl Testvérek** bornagykereskedő cég a t. jégfégyasztókat értesíti, hogy jégpinczéi csakis reggel 6—8 és este 6—7 óráig állanak a n. é. közönség rendelkezésére.

TANÜGY.

A zeneiskola statisztikája.

Két évvel ezelőtt egy ügybuzgó intelligens csapat, szívós kitartással és eléggé nem dicsérhető bátorsággal nekivágott egy zeneiskola felállításának. Ilyen iskola kevés vidéki városban van, tudunkkal alig 3—4 az országban, mert művészeket kell tartani a tanításra, de nagy díjjal nem lehet elriasztani a növendékeket.

Más városban óriási subvencióval áll fenn az ilyen tanintézet, itt megáll a maga lábán.

A tanulók életkora a fiuknál 9—29, évig a lányoknál 8—28-ik van képviselve. Legtöbb a

11 éves növendég. Beiratkozott 42 fiu 45 leány, összesen 87 növendék, kik nemek szerint külön tanítatnak nagy áldozattal, de igen helyes etikai felfogással. Ernyedetlen szorgalmu volt 30 növendék, kik közül 22 kitűnő tanjegyet nyert. meg is érdemelték, mint a vizsgálaton fellépett 20 növendék pompás összjátéka mutatta s a többiek fellépése is, ha a rövid időt tekintetbe vesszük, teljesen kielégítő volt, *ugy a szülők, mint a tanárok s az iskola igazgató-sága meg lehettek elégedve az eredménnyel.*

Zongorát tanultak 17-en, hegedűt 23-an, gordonkát 1, nagybőgőt 1, cimbalmot 2, fuvalát 1, klarinetot 1. Tandijmentes volt 13, fél-tandijmentes 13, tandij hátralék összesen 450 frt, mi maga is mutatja, hogy az iskola nem gseft-vállalat.

Elvitázhatlan a nyilvános iskola erkölcsi befolyása a gyermekekre, kik így a nyilvánosságához hamar hozzászoknak s erősebb ambícióval tanulnak. Innen érthető, hogy rövid 2 év alatt már valóban meglepő eredményeket tud az iskola felmutatni.

Ebben persze a jó vezetés és az elismert kitűnő tanárok a főérdem.

A zeneiskola e röviden érintett statisztikája is mutatja, mily hálára kötelezi városunk intelligens publikumát az a lelkes csapat, mely felállította és fenállását lehetővé teszi az iskolának.

A főgymnázium értesítője.

Tegnap kaptuk kézhez a helybeli prémon-trei rendű főgymnázium értesítőjét.

A 172 oldalra terjedő, nagy nyolczadrét alakú füzet javarészt a rend házi könyvtáráról szóló jegyzék teszi ki. A nagy áldozatok árán berendezett és 802 kötetből álló hatalmas könyvtár méltán díszére válhatnék akármelyik tanintézetnek is.

Az iskola év történetéből megtudjuk, hogy a főgymnáziumban összesen 523 tanuló járt az előadásokra, melyek e hó 8-ig tartottak. A tanári karban 5 izben volt személyi változás. A katolikus tanuló ifjak közül 28-an járultak az idén a bérmálás szentsegéhez. Hazafias jellegű ünnepet négyet ült meg a tanintézet. Két izben érte hivatalos látogatás az intézetet. Az ifjuság egészségi állapota kielégítő volt. A tanintézetben 24 tanár tanított a lefolyt tanévben; és pedig 20 rendtag, 3 világi és az egyéb valásfelekezetnek hitoktatói.

A jövő tanévre a következő sorrendben történnék majd a beiratások:

Julius 1-én d. e 8—11-ig a II. A), B) és V.; Julius 1-én d. u. 2—4-ig a III. A), B) és IV.; Julius 2-án d. e. 9—12-ig az I. A), B) osztályokra iratkozhatnak. Az első osztályban azonban csak helybeliek iratkozhatnak a mondott napon; vidékiek pedig szeptember első napjaiban vétetnek fel.

Kimagasló ünnepe volt az ifjuságnak az ifjusági zászló felszentelése. Az értékes, fehér brokát selyem zászlót, melyet Des Echerolles Kruspér Sándorné urnő ajándékozott a főgymnáziumnak, június 21-én szentelték fel.

Az értesítő további tartalmát az érdemjegyek és a tananyag mikénti előadásáról szóló kimutatások képezik.

Vizsgálatok eredménye a helybeli kir. kath. jogakadémián. Az imént lefolyt 1897—98. tanévben a helybeli kir. kath. jogakadémián összesen 175 vizsgálat tétetett le, v. m. 60 első, 65 második alapvizsgálat, 30 államtudományi és 20 jogtudományi államvizsgálat. Az összes jelöltek közül 11 kitüntetéssel, 131 egyhangulag vagy szótöbbséggel képesítettnek nyilvánított, 11 a vizsgálat teljes ismételése utasította,

22 egy-egy tárgyból felfüggesztetett. Kitüntetéssel tették le az I. alapvizsgálatot: Biró István, Glacz Béla és Medvigy Gábor; a II. alapvizsgálatot: Krüger Aladár, Littke Jenő, Lukács Imre, Szolnok Jenő, Vajda József és Weisz Ignác; az államtudományi államvizsgálatot: Istvánfy István és Vajda József. A Winterhalter-féle 45 fr:os ösztöndíjat a kar Szolnok Jenő II. éves joghallgatójának adományozta.

EGYESÜLETEK.

Orvosok szakülése. A »Biharmegyei Orvogyógyyszerészeti és Természettudományi-egylet« folyó évi július hó 1-én délután 5 órakor (Uri-utca, Akadémia) szakülést tart, melyre a t. egyleti tagokat ezennel meghívom. T á r g y s o r o z a t: 1. S á m s o n Márton dr. előadása: A pellegáról; 2. Ullmann Béla dr. előadása: Adalék a serum therapiához. Kelt Nagyváradon, 1898. június hó 28-án. Dr. Berkovics Miklós, egyleti titkár.

A népnevelési egylet gyűlése. Meghívó. A »Biharmegyei Népnevelési Egyesület« választmányának t. tagjait van szerencsém 30-án azaz csütörtökön délután 5 órakor hivatalos helyiségében (Nagy-Piaczter közs. polg. fiu iskola épület földszint 10 ajtó) tartandó ülésre tisztelettel meghívni. Nagyváradon, 1898. június 28-án. Szunyogh Péter elnök.

Szaporodnak az olvasó-egyletek. Tamásda községében olvasó-egylet alakult. Az új egyesület élén G. Nagy József elnök és Szűts Balázs jegyző állanak. Az alapszabályokat a belügyminiszter jóváhagyta.

Meghívás. Tisztelettel meghívom a »Báró Hirsch Mór« jótékonyági és önszegélyző egyesület tisztelt végrehajtó bizottságát az 1898. június hó 29-én azaz szerdán délután 6 órakor a »Zöldfa« szálloda 1-ső emeletén tartandó végrehajtó bizottság ülésre. Tárgy: A végrehajtó bizottság mikénti további működése, esetleg egy közgyűlés összehívása s ig. elnökség és végrehajtó bizottság megválasztása, vagy a leköszöntek pótlása. Nagyvárad, 1898. június hó 21-én. R á k o s Vilmos, titkár.

SZINHÁZ.

Pont-Biquet család.

Telistele ház. A nagyhírű vigjáték, de talán még inkább az országos két nagy művész bizony nagy publikumot vonzott.

Tetszésben, tapsban nem volt hiány. Hanem itt megállunk.

Nem tudhatni, joggal-e, vagy a nélkül, hanem aligha többet nem várt a publikum.

Amiben *Nádai* oly utólréhetetlen, a diskrét, szalon-komikumban, abban remekét adta művészetének tegnap is. És ellenállhatatlanul hatott sok, sok jelenetben. De ez minden. Tovább megyünk, sajnosan csak ennyi volt. Így azután beállott az a csodálatos állapot, hogy a publikum egy helyen remek dolgot látott, más helyen meg azt tapasztalta, hogy bámulatosan pongyola dolgok mennek végbe a szinpadon.

Már most megilletődünk és csodálkozva kérdegettük, hogy hol fér meg egymással, egy időben és helyen a tiszta, remekbe provokált nagy művészet, meg az a bizonyos kefe?

Ujházi kedélyes, de mégis csak a harmadik felvonásban volt az az utólréhetetlen nagy művész, akinek örömmel láttuk volna vége végig.

Am így a — különben rendkívül szellemesen és erős helyzetkomikummal konstruált — darab előadásából nagyon hiányzott a tiszta egésznek, a harmonikus jónak képe. Látszott, pillanatnyi hatás volt, ám nem mindenütt.

A jó összjáték, a kellő betanulás és a mi legfőbb, az egymásban való kedélyes gyönyörködés azután leköszörlötte sok kitűnően megírt dolognak minden savát-borsát.

Talán *Árpási* és *Bartos* voltak az egyetlenek, akik nem veszítették el nyugalmukat és bár az előbbi lehetőleg túlzott, az utóbbi pedig tulságosan tartózkodó volt, mégis azt a benyomást keltették, hogy nem pusztán a helyzet kényszere alatt tették azt, amit szereplő társaik a publikumnak minden áron (vagy semmi áron, mert hát ez körülbelül egyre megy) való mulattatására, az igazi művészi rovására — elkövettek.

A szerep nem tudása, — ez a rém — meg valósággal ott kísértett az egész este. Teremtő szent Isten, mi történik *Bisson* minden szellemi rakétájával, ha a sugó véletlenül két lapot fordít egyszerre!?

Leövey ügyeskedett, de nem tulságosan szerepében. Hanem *Iványi* remélhetőleg nem vár tőlünk ilyen hizelgő nyilatkozatot. Azon kezdjük, hogy folyékonyan szokás a színpadon beszélni. Másodsorban pedig nem a partner dominál, hanem az, aki játszik. Soha laposabb *Jaques*-ot nem láttunk.

Egyébiránt pedig *Bisson* papa határozottan aprehendálna, ha sejtene, hogy minő *Kajászó* szent Péteri formulák közt került deszkákra tegnap egyik legjobb darabja.

Színházi hírek. Rózsahelyi Kálmán holnap csütörtökön bucsuzik a kolozsvári nemzeti színháztól, melynek két éven át ambiciózus és lelkiismeretes tagja volt, bucsuzik a nagyváradi közönségtől is, melynek most már második ízben becézett kedvence. Az igazgatóság ez alkalomból »Charley nénié« adhatja, melyben az ifjú művész egyik legkitünőbb szerepét játssza. Az előadásban részt vesznek még Baróti J. Laczkó A. Solti H. Turchányi O. Janovics Leövey, Szentgyörgyi, Pataki és Vendrei.

A **gésák** bemutató előadása pénteken július 1-én lesz.

Heti műsor:

Szerda: A gyimesi vadvirág.
Csütörtök: Charley nénié.
Péntek: A gésák.
Szombat: A gésák.
Vasárnap d. u.: Hófehérke.
este: A gésák.

Igazságszolgáltatás.

Sajtóper. Ismét érdekes sajtóperre van kilátásunk. Még ez év február közepe táján jelent meg *Aradon* az »Ujvilág« című díszlap. Ebben a számban egy *Liptay Iván*, a lap egyik oszlopos munkatársa, aki egyébiránt jámbor szabólegény, *Aradon* széles körű kirohanást intézett a csendőrök ellen; mert szerinte ezekben a szálas csendőrökben van a bajnak minden eredő oka. Miután pedig nevezett cikkében egyszerűen *hóhérlékü bestiáknak* minősíti a csendőröket, hát egy kicsit besajtóperelték a dühös tollu újságíró. A sajtóper most csütörtökön kerül napirendre. — A közzétett maga *Perjéssy* dr. kir. ügyész lesz. Védőként valószínűleg *Schwartz* József szerepel majd.

Kinos incidens a tárgyaló tereben. Tegnap délután kinos incidens folyt le a büntető törvényszék tárgyaló termében. Egy nagy-szalontai bűnesetet, súlyos testi sértést tárgyaltak. Két sógor között volt a per, az egyik *Czigán* János a sógorát *Mányi* Sándort súlyos testi sértéssel vádolta. A végtárgyaláson három tanút hallgattak ki, *Varga* Ferenczét, *Szabó* Jánost és *Arányi* Sándornét. A végtárgyalást vezető elnök a tanu hallgatás alatt rendkívül izgatott volt, minduntalan közbe szólott.

Mikor azután a védő *Szokolj* Tamás ügyvéd kérte, hogy a tanukat hallgassák ki, az elnök a védőt durván megtámadta és megbírságolással fenyegette.

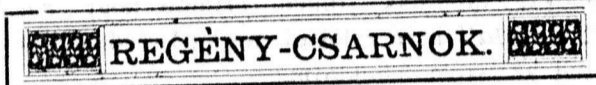
A védő mikor látta, hogy az elnök meny-

nyire ideges, a védőségről leköszönt s a tárgyalás termet elhagyta.

Az elnök azután megkérdezte a vádlottat, hogy kíván-e védőt, mire a vádlott kijelentette, hogy ragaszkodik védőjéhez s így a tárgyalást a törvényszék elnapolta.

Hasonló kinos incidens a törvényszék előtt mostanában elég gyakori s úgy tudjuk, hogy a tárgyalást vezető elnököt a gyulai törvényszéktől is hasonló dolgokért helyezték át.

Tizenyolcz lopásért elítelve. Tegnap a törvényszék egy elvetemedett asszonyt ítélte el lopásért. *Sipos* Ágnesnek hívják ezt az asszonyt aki tegnap nem először állott a törvényszék előtt. Nem kevesebb mint *tizenyolcz* kisebb lopással volt vádolva, s mind a tizenyolczat rá bizonyították a tanúk és a károsok. A törvényszék a tolvajnőt *tizenyolcz* lopásért *öt esztendei fegyházra* ítélte. Az ítélet ellen a vádlott fellebbezett.

ELŐRE!

Neidegg után fordította: Tátraházi R. P.

— Önnek nincs joga azt kérdezni — kiáltott fel — elégedjék meg a válaszzal. Maradjunk jó barátok — tevé lágyan hozzá, midőn megrémült arcát látta.

— Éppen az, a mi lehetetlen — válaszolt keményen. — Ugy mindent, vagy semmit. Miféle szerelem az mely meglegedne az ugynevezett barátság könyöradományával. Ha holnap . . . ha tíz . . . vagy ha husz év múlva visszahív, hogy kezét nekem adja, vissza akarok térni, — máskülönben sohse látjuk egymást. Az ére kérem, ne legyen ez az utolsó szava. Engedje meg, hogy egy év múlva jobb választ jöhessek.

Iren szeme megtelt könnyel.

— Milyen jó — szölt mélyen megindulva. — Annyi hűséget nem érdemeltem. És mégis más választ nem adhatok.

Zsiga elfordult és távozott. Még az nap este elhagyta Karlsbadot.

Irenre nézve kinteljes napok következtek. Atyja szomorkodott, az öreg Haldenschwang báró szeméből, valahányszor a véletlen összehozta őket, szemrehányást olvasott. Reá nézve lesújtólag hatott, hogy ő ki másnak mindig csak örömet akart szerezni, most bánatot okozott másoknak, más csalódásnak oka volt.

Nem, mintha megbánta volna, hogy Haldenschwangot elutasította; hiszen arra képtelen lett volna, hogy az egyiknek nyujtsa oda kezét, míg szívében a másik képét hordozza. A mi legjobban bánította, az volt, hogy félt, hogy olyant ajándékozott meg szívével, a ki ez adományt talán nagyon kevésre becsüli. És csakugyan napok multak el azóta, a karlsbadi saion lassan a vége felé közeledett, Waldheim az említett est óta még nem kereste fel Pétersdorffék házáat.

Ugy látszik azon meggyőződésre jutott, hogy természetük nem illik egymáshoz, mondogatta magában Iren és sóhajta be kellett valania, hogy Waldheimnak e tekintetben ugyan csak igaza van. Bármennyire bántotta is a dolog, előtte nem akarta elárulni az érzelmeit és talán gyöngének látszania.

Waldheim az említett estén erős harcot vívott magával, de önzése csakhamar győzött, elhitette magával, ha Iren nőül venné, fel kell adnia eddigi elveit. Iren szegény leány. Így hát elhatározta, hogy szakít Irennel, azért kerülte a házukat, amit azonban első sorban kellett volna tennie, t. i. Karlsbadot ott hagyni, arra nem tudta magát elhatározni.

Haldenschwang hirtelen távozásáról hallott, hiszen fürdőhelyen ugys csak hamar meg tudnak mindent: az okot is hamar ki tudta találni és örült, hogy rivalisa fölött oly fényesen győzedelmeskedhetett.

De hát beszélhetnek amit akarnak, rövid időre ugyan sikerül elaltatni lelkiismeretünket, de egészen soha; — bármennyire szépítsük is tetteinket mások előtt, egy személy van, kit még a legfényesebb sophismákkal sem tudunk megcsalni és tévutra vezetni, az a személy az

a saját éntük. Zsiga vádja Waldheim ellenindokolva volt. Waldheim rut hálátlansággal fizetett jöltevőjének, mert ő okozta az öreg Haldenschwang bukását.

Évek multak, Waldheim dolgozott — előre haladt — felejtett — míg csak most nem találkozott a régi ismerős arcokkal és lelkében felébredt újból, amit oly szívesen végleg elfelejtett volna. Egyszermind megismerkedett Irennel, kiben a tisztaságot és őszinteséget megtestesülve látta s ki annyira szívébe löpözött.

Nem tudta volna elviselni, hogy Haldenschwang felesége legyen, aki aztán valószínűleg értesítette volna Irenét.

Ily feszült helyzetben végre is fordulópontnak kellett beállania, a legkisebb véletlen megbózhatta ezt, jelenleg egy dal tette meg az egészet.

Az egyik családnál estélyt rendeztek. Waldheim elhatározta, hogy távol tartja magát majd Irenétől és ezt meg is tartotta.

Igy lassan elmúlt az este, a mikor a háziasszony felszólította Waldheimot, hogy énekeljen valamit.

Ervin hozzá is fogott a megszokott kézséggel. Mig így énekelt, megint a régi lett, minden érzelmét kifejezésre juttatta, oly őszintén szólt az éneke szerelemről és hűségről.

Iren az egyik ablak fülkében hallgatta.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A két Ház üléseinek elnapolásához.

Budapest jun. 28. (Saját tud. táv.)

Általában feltűnt, hogy a királyi kézirat szemptember ötödikéig napolta el a két Ház üléseit, holott a Ház maga hatodikáig napolta el azt. Beavatott körök szerint Bánffy ötödiket proponálta, Szilágyi azonban hatodikát jobbnak találta. Meg is szavaztatta Bánffy távollétében. Bánffy akkor kieszközölte a legfelsőbb elhatározásról szóló kéziratot, mely válasz akar lenni Szilágyinak.

A németországi választások.

Budapest, jun. 28. (Saját tud. táv.)

Berlinből táviratozzák: Most már valamennyi birodalmi gyűlési pótválasztás eredménye ismeretes. Megválasztott: 19 konzervatív, 10 birodalmi párti, 23 cent-rumpárti (összesen 108, eddig 99), 5 reformpárti, 39 nemzeti szabadelvű, 11 szabadelvű egyesült, 29 szabadelvű néppárti, 8 német néppárti, a mezőgazdák szövetségének 3 tagja; 24 szociáldemokrata (összesen 56, eddig 42), 1 lengyel, 8 Velf és 6 pártonkívüli.

Óriási viharok mindenfelé.

Budapest, jun. 28. (Saját tud. táv.)

Megdöböntő vihar volt ma a fővárosban. Még csak hirből sem hallottak olyan irtóztató jégesőről, mint aminőt ez az orkán hozott. *Ökölnyi jégesők estek*, nagy pusztítást téve minden házon és a befásított utczákon. *A háztetők beszakadtak, az ablakok legnagyobb része betörve és az emeletek vízzel vannak elárasztva.* Az utczákon levő fákat a nagy szélvész *kitördelte.* Valóságos pusztítást vitt véghez ez az ijesztően nagy vihar az egész fővárosban. — Hasonló esetről értesite-

nek bennünket még Szombathelyről és Balaton mellékéről. Nagy pusztulást okozott ezeken a helyeken is az óriási vihar épületekben és terményekben egyaránt.

A háború.

Budapest, június 28. (Saj. tud. táv.) Madridi jelentések szerint a helyzet Santiago de Cubában változatlan. Két transatlanti gőzhajó az ostromzár dacára elhagyta Havanna kikötőjét. A kormány Iho-lloból táviratot kapott, a mely semmi nevezetesebb hirt nem tartalmaz. A Kanári-szigetéről érkezett távirat jelenti, hogy a hatóságok, a csapatok és a lakosság körében nagy lelkesedéssel néznek a támadás elé.

Budapest, június 28. (Saj. tud. táv.) New-Yórkból sürgönyzik: Az amerikai csapatoknál a Guama folyó mellett levő tudósító jelenti f. hó 26-áról: Az amerikaiak elővéde a Guama folyó partján táborozik. Santiago város 5 mértföldnyire nyugati irányban látható. 4 üteg 4—4 Gatling ágyúval egy domb tetején állt a honnan belehet löni abba a völgykatlanba, amelyek közepén Santiago fekszik. Az amerikai tisztek tudják, hogy mily nehézségekkel kell megküzdeniök, ha a várost, amely jól meg van erősítve, be akarják venni. Közülök a legtöbben úgy vélekednek, hogy hasztalan támadnak a várost, míg ostromló ágyuk nem érkeznek segítségükre.

Budapest, június 28. (Saj. tud. távirata.) San-Franciscoi tudósítások szerint az »Ohio«, »City of Para«, »Morgan City« és az »Indiana« szállító hajók 4000 emberrel ma Manilába indultak.

Budapest, jun. 28. (Saját tud. táv.) Chattanoogaából távirják: 15 ezredet helyeznek készenlétbe, hogy Kubába indulhassanak.

KÖZGAZDASÁG.

A debreczen-létai vasút közgyűlése. A Debreczen—derecske—n.-létai h. é. vasút részvénytársaság megtartotta évi rendes közgyűlést Debreczenben, *Simonffy Imre* polgármester elnöklése mellett. A vasút harmadik üzlet-évére előterjesztett jelentés szerint a bruttó bevétel 55200 frtot lett, amelyből a társaságot illető üzemfelesleg 25744 frt., illetőleg az 1896 évi áthozatallal együtt 26710 frt. Ezen összegből 22683 frt maradt a közgyűlés rendelkezésére. A 4804 db. elsőbbségi részvény 1897 évi szel-

vényeit egyenkint 4 frt. 70 krral váltják be. A jelentésből kiemeljük még, hogy tavaly Szepes Sóstón veranda, Monostor Pályiban marharakodó épület létesített. Ugyanott a váróhelyiséget is kibővítik. A Derecske állomástól B.-Újfaluig vezető h. é. gőzmozdonyu vasútra az előmunkálati engedélyt a keresk. miniszter a társaságnak egy évre meghosszabbította. A közgyűlés egyébként a jóváhagyólag tudomásul vette, a mérleget elfogadta s a felmentvényt megadta. Az igazgatózsból kilépett tagok: Brüll Áron, Fischer Felix, Leitgeb Imre, Rosenthal Bernát, valamint a felügyelő bizottság tagjai Szártory Dezső Paksy Albert, Rettig Fülöp, Fisch Ignác újból megválasztottak.

Reich Jenő s Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

	Budapest, június 28.
Buza őszre	8.89
Buza tavaszra	4.48
Tengeri	5.03
Rozs őszre	6.77
Zab őszre	5.72

Értéktőzsde.

Az irányzat szilárd.

	Budapest, június 28.
Déli vasút	78.—
Rimamurányi	253.3/4
Magyar jelzalog	253.3/4
Magyar leszámítoló	260.—
Iparbank	107.—
Budapest közuti	387.3/4
Kereskedelmi bank	1488.3/4
Salgótarjáni	631.—
Waggon-kölcsön	244.—
Villamos vasút	268.1/2

Bécs június 28.

Az irányzat szilárd

Osztr. hitel	360.63
Magyar hitel	399.—
Allamvasút	363.—
Birodalmi márka	58.83

Hivatalos arfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1898. június 28-án.

Magyar aranyjárdék 4%	121.25
Mag. ar. koronajárdék	98.80
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	119.50
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	100.25
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	120.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 2%	97.—
Italmé. és. az meg. á. Rási kötvény	100.25
Horvát-szláven földterhermentesítési kötvény	97.75
Magyar nyeresémsorsjegy-kölcsön	158.—
Tiszasszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	139.25
Osztrák járadék papírban	101.40
Osztrák járadék zústben	101.25
Osztrák járadék aranyban	121.50
Osztrák korona járadék	100.75
1860. Osztrák államsorsjegyek	141.50
Osztrák magyar bankrészvény	910.—
Magyar hitelbankrészvény	398.75
Osztrák hitelintézeti részvény	361.60
Pá is vista	363.90
Német birodalmi márka	58.80
London viste	119.90
Páris vista	47.50
20 márkás arany	11.77

NAGYVARADI SZINKOR.

Evadbérlés 55. szám.

Kisbérlés 58. szám

Páratlan.

Páratlan.

Ma szerdán, 1898. június 29-én

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével:

A gyimesi vadvirág.

Eredeti népszínmű 8 felvonásban.

Helyárok mint rendesen.

Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.

Holnap, csütörtökön, 1898. június 30-án: bérlétfolyamban:

Rózsahelyi Kálmán bucsu felléptével:

Charley néneje.

Angol bohózat 3 felvonásban.

Előkészületen:

A g é s á k.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Szilvóriumégetők és bortermelők figyelmébe!

Teljesen jó karban levő, egészséges használt

tölgyhordók

600—750 literig kaphatók

FÜCHSL TESTVÉREK

bornagykereskedő cégénél Nagyváradon.

Házvezetőnőnek

vagy házi kisasszonynak ajánlkozik egy úri leány. A házvezetés minden ágában jártas jól főz, igényei szerények fő a gyöngéd bánásmód.

Czime a kiadóhivatalban.

Van szerencsénk tudatni, hogy **Zöldfa-utcán**

A BERLINER JAKAB FIA FÉLE

cipő, kalap és divatáru üzletét,

készpénz mellett előnyös árban megvettük s azt a **legrövidebb idő alatt gyári áron alul nagyban és kicsinyben kiárusítjuk.** E kedvező alkalmi vétellel felhívjuk a t. vevőközönség b. figyelmét.

Tisztelettel

FÁBRY TESTVÉREK.

123 3—8

Tájékoztatásul!

Férfi erős patent bőr czugos cipő párja 1.80 kr., 2 frt, 2.40 kr.
Női erős patent bőr czugos cipő párja: 1.80 kr., 2 frt, 2.40 kr.
Férfi kemény kalapok darabja: 80 kr., 1 frt, 1.20 kr.
Férfi puha kalapok darabja: 50 kr., 60 kr., 80 kr.
Fiu puha kalapok darabja: 30 kr., 40 kr., 50 kr.

Sapkák és szalma kalapok: darabja 10 kr., 15 kr., 20 kr., 30 kr.
2000 darab nyakkendő darabja 5 kr., 10 kr., 15 kr., 20 kr., 30 kr.
Férfi ingek: 60 kr., 80 kr., 1 frt.
Harisnyák párja: 10 kr., 15 kr., 20 kr.
Gallérok darabja: 7 kr., 10 kr. Kézelő párja: 15 kr., 20 kr.

Nagyvárad város árverelő küldöttségének elnökétől.

Árlejtési és árverési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsának 14582, 1845, 15174, 13643/1898. sz. a. kelt határozatai alapján az alább felsorolt vállalatokra és megnevezett ingatlan eladására nyilvános árlejtés illetve árverés fog tartatni.

1. Az igazságügyi palota környékének rendezése alkalmával felmerülő gyalog járda munkálatoknak vállalati uton leendő elkészítésére az árlejtési feltételekben az anyagok különbözősége szerint felsorolt egységárak, mint kikiáltási árak mellett **1898. évi július hó 11-én d. e. 10 órákor**, mely ideig az árverelő küldöttség elnökéhez ezen vállalat biztosítására 400 frt óvadék teendő le.

2. A város területén hirdetési oszlopok és táblák felállítása — s az azokon eszközlendő hirdetések után szedhető díjakra nézve 1899. évi január hó 1-től kezdve tíz egymás után következő évre **1898. évi augusztus hó 4-én d. e. 10 órákor nyilvános árverés** 50 forint évi bér kikiáltási ár mellett. Biztosítékul 200 frt teendő le.

3. A Sebes-Körös folyón létesítendő védművek előállításához szükséges mintegy 4750 köbméter kőanyag szállításának vállalati uton leendő eszközésére az ár-

lejtési feltételekben az egyes védművek elhelyezése szerint 10 tonnás rakományokban vagononként kitüntetett kikiáltási árak mellett **1898. évi auguszt. 4-én d. e. 10 órákor árlejtés**, mely időpontig árlejtő köteles 1300 forintot bánatpénzül letenni.

4. Az ágostai evang. egyház és a »Nagyvárad városi árvaház-alap« közös tulajdonát képező, a nvradi S. sz. telekkönyvi betétben felvett 9 ö. i. számú Kossuth utcán fekvő Fábrián-féle beltelkes háznak eladására 18000 frt kikiáltási ár mellett, — melyen alul az ingatlan eladatni nem fog **1898. évi auguszt. hó 4-én délelőtt 10 órákor árverés**. Bánatpénzül 1800 frt teendő le. — Árlejtési vagy árverési szóval vagy írásbeli zárt ajánlat utján lehet.

A felsorolt árlejtések — illetve árverésnél kitüntetett biztosítékok illetve bánatpénz az árlejtés illetve árverést megelőzőleg az árverelő küldöttség elnökének kezébe készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban leteendő, vagy a zárt ajánlatokhoz csatolandók.

Az árlejtési és árverési feltételek a vonatkozó egységárakkal, mintákkal és kimutatásokkal együtt a hivatalos órák alatt a városi mérnöki hivatalnál bárki által megtekinthetők.

Kötelesek árlejtők, illetve árverelők a feltételeket aláírni s annak megtörténte, valamint az is, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri, az ajánlatban megemlítendő.

Ajánlattevőt tett ajánlata azonnal, Nagyvárad városát pedig csak a közgyűlés jogerős jóváhagyása után kötelezi. Nagyvárad, 1898. június 27.

Komlóssy József,

128 1—3

gazd. tanácsos,
mint az árverelő küldöttség elnöke.

2 utcái, 1 udvari szoba,
konyha és mellékhelyiségek
folyó évi augusztus hó 1-től
130 frt évibér mellett kiadó.
Czím a kiadóhivatalban.

227 2—3

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp. *

Ezen hirnevű háziszor ellentállt az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazták közszívnyél, csúznál, tagzaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszor, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegeként árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. **NI NEM AKAR MEGKÁROSODNI,** az minden egyes üveget „Horgony” véjegy és Richter czéggjegyzés nélkül mást nem valódi utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Bodega és tejesarnok!

Üzlet megnyitási értesítés!

Van szerencsém a m. t. közönség szives értésére hozni, hogy f. évi július hó 1-én az **Áldás-utcán, Guttman-házban** egy teljesen modern berendezésű

tejesarnokot és Bodegát nyitok.

Ezen új vállalatommal célul tűztem magam elé, hogy a tej és tejfélék beszerzése körül eddig elég gyakran tapasztalt mizériákat szavatolt, tisztán kezelt cikkek forgalomba hozatalával megszüntettesem; ezzel kapcsolatban arról is óhajtottam gondoskoni, hogy úgy friss tej, mint tejszín, tejtől, aludt-tej, tehén- és juhturó, tehén- és bivaly-vaj, a nap bármelyik szakában kapható lesz.

Midőn mindezekre a nagybecsült háziasszonyok különös figyelmét felhívni bátor vagyok, arra kérem, hogy rendszeres napi tejszállításra b. megrendeléseiket néhány nappal előbb Bémer-téri üzletomben előjegyeztetni kegyeskedjenek, előre is biztosítom m. t. feleimet, hogy a legfigyelmesebb kiszolgálásban fogom részesíteni.

Ugyanitt berendezett Bodegában kaphatók mindennemű friss felvágottak és halak; továbbá mindennemű **francia és magyar pezsgők,** mindennemű **likörök és szeszes italok, kőbányai**
» **külföldi és magyar borok.** **sör úgy eredeti palaczkokban, mint poharanként és**
» **francia » » cognacok,** **kimérve.**

➡ **Jégbehűtött málnaszörp szódavizzel.** ➡

Gyógyvizkurát tartó közönség részére mindennemű friss gyógy- és ásványvizeket már a kora reggeli órákban lehűtve, **carlsbadi vizet** pedig felmelegítve poharanként is kiszolgálók.

A n. é. közönség szives pártolását kérve vagyok

kiváló tisztelettel

KÁDÁR JÁNOS.

Bodega és tejesarnok.